

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 2013 r.

**w sprawie wymagań dotyczących sprawności technicznej sprzętu
przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin^{2),3)}**

Na podstawie art. 48 ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. poz. 455) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) rodzaje sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin, który poddaje się badaniom w celu potwierdzenia sprawności technicznej;
- 2) wymagania dotyczące sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin, który poddaje się badaniom w celu potwierdzenia sprawności technicznej;
- 3) odstępy czasu, w jakich przeprowadza się badania w celu potwierdzenia sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin, oraz termin pierwszego badania tego sprzętu.

§ 2. Badaniom w celu potwierdzenia sprawności technicznej poddaje się będący w

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 248, poz. 1486).

²⁾ Rozporządzenie wdraża częściowo postanowienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 12 października 2009 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 71).

³⁾ Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu 2013 r. pod numerem, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), które wdraża postanowienia dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998, str. 37, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 20, str. 337, z późn. zm.).

użytkowaniu:

- 1) następujący sprzęt naziemny:
 - a) opryskiwacze ciągnikowe i samobieżne polowe lub sadownicze,
 - b) opryskiwacze wyposażone w belkę opryskową montowane na pojazdach kolejowych,
 - c) sprzęt przeznaczony do stosowania środków ochrony roślin inny niż określony w lit. b montowany na pojazdach kolejowych, zwany dalej „innym sprzętem kolejowym”;
- 2) sprzęt agrolotniczy.

§ 3. Wymagania dotyczące sprawności technicznej:

- 1) opryskiwaczy ciągnikowych i samobieżnych polowych lub sadowniczych określa załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) opryskiwaczy wyposażonych w belkę opryskową montowanych na pojazdach kolejowych określa załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 3) innego sprzętu kolejowego określa załącznik nr 3 do rozporządzenia;
- 4) sprzętu agrolotniczego określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 4. Badania w celu potwierdzenia sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin przeprowadza się w odstępach czasu nie dłuższych niż 3 lata, przy czym pierwsze badanie tego sprzętu przeprowadza się nie później niż po upływie 5 lat od dnia jego nabycia.

§ 5. Do dnia 1 stycznia 2020 r. badania w celu potwierdzenia sprawności technicznej sprzętu agrolotniczego, opryskiwaczy wyposażonych w belkę opryskową montowanych na pojazdach kolejowych oraz innego sprzętu kolejowego, przeprowadza się w odstępach czasu nie dłuższych niż 5 lat.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.⁴⁾

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

⁴⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2013 r. w sprawie wymagań technicznych dla opryskiwaczy (Dz. U. poz. 415), które na podstawie art. 108 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. poz. 455) traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Załącznik nr 1

Wymagania dotyczące sprawności technicznej opryskiwaczy ciągnikowych
i samobieżnych polowych lub sadowniczych

1. Osłony wirujących elementów opryskiwacza ciągnikowego i samobieżnego polowego lub sadowniczego, zwanego dalej „opryskiwaczem”, powinny być:

- 1) kompletne;
- 2) nieuszkodzone;
- 3) prawidłowo zamocowane.

2.1. Zbiornik i układ cieczowy opryskiwacza powinny uniemożliwiać wyciek cieczy użytkowej, z zastrzeżeniem pkt. 2.3.

2.2. Zainstalowane na opryskiwaczu zawory przeciwkropłowe po wyłączeniu zasilania opryskiwacza powinny zamykać jednocześnie dopływ cieczy użytkowej do rozpylaczy.

2.3. W ciągu 5 minut liczonych od momentu wyłączenia zasilania opryskiwacza dopuszczalny jest wyciek cieczy użytkowej z poszczególnych rozpylaczy nie większy niż 2 ml (30 kropli).

3.1. Pompa opryskiwacza:

- 1) powinna być szczelna;
- 2) nie powinna powodować pulsacji cieczy użytkowej.

3.2. W przypadku gdy tłumienie pulsacji jest realizowane z zastosowaniem powietrznika, ciśnienie powietrza w powietrzniku pompy opryskiwacza powinno wynosić nie mniej niż 1/3, a nie więcej niż 2/3 wartości ciśnienia roboczego.

3.3. Poziom oleju w układzie smarowania pompy opryskiwacza powinien być zgodny z poziomem określonym w instrukcji do tego opryskiwacza lub, w przypadku wymiany pompy, zgodny z zaleceniami producenta pompy.

4.1. W ciśnieniowych systemach rozpylania cieczy użytkowej pompa

opryskiwacza, przy nominalnych obrotach wałka odbioru mocy, przy włączonych wszystkich rozpylaczach oraz włączonym mieszadle hydraulicznym, powinna umożliwiać jednocześnie:

- 1) uzyskanie najwyższego dopuszczalnego ciśnienia roboczego dla rozpylaczy największego rozmiaru zainstalowanych na opryskiwaczu;
- 2) mieszanie cieczy użytkowej w zbiorniku opryskiwacza.

4.2. W systemach rozpylania cieczy użytkowej innych niż ciśnieniowe pompa opryskiwacza powinna umożliwiać uzyskanie najwyższego dopuszczalnego ciśnienia roboczego dla danego systemu przy włączonych wszystkich rozpylaczach oraz włączonym mieszadle.

5.1. Pokrywa otworu wlewowego zbiornika opryskiwacza powinna być:

- 1) nieuszkodzona;
- 2) prawidłowo zamocowana.

5.2. Sito wlewowe zbiornika opryskiwacza lub inny niż sito wlewowe system wstępnego filtrowania powinny być nieuszkodzone.

5.3. System mieszania cieczy użytkowej w zbiorniku opryskiwacza powinien mieszać ciecz przy nominalnych obrotach wałka odbioru mocy, włączonych wszystkich rozpylaczach i najniższej wartości ciśnienia roboczego dla rozpylaczy zainstalowanych na opryskiwaczu, w sposób widoczny w zbiorniku opryskiwacza napełnionym do połowy.

5.4. System uniemożliwiający powstawanie nadciśnienia albo podciśnienia w zbiorniku opryskiwacza powinien funkcjonować prawidłowo.

5.5. Zawór spustowy zbiornika opryskiwacza powinien:

- 1) funkcjonować prawidłowo;
- 2) umożliwiać opróżnienie zbiornika.

5.6. Wskaźnik poziomu cieczy użytkowej w zbiorniku opryskiwacza powinien:

- 1) funkcjonować prawidłowo;
- 2) umożliwiać odczyt tego poziomu.

6.1. Średnica obudowy manometru analogowego opryskiwacza powinna wynosić co najmniej:

- 1) 63 mm – w przypadku manometrów analogowych opryskiwacza połączonych z zaworem sterującym lub umieszczonych w kabinie ciągnika opryskiwacza ciągnikowego polowego lub sadowniczego;

2) 100 mm – w przypadku manometrów analogowych opryskiwacza połączonych lub umieszczonych w sposób inny niż określony w pkt 1.

6.2. Działka elementarna manometru analogowego opryskiwacza powinna wynosić nie więcej niż:

- 1) 0,2 bar – w zakresie wskazań manometru do 5 bar;
- 2) 1 bar – w zakresie wskazań manometru powyżej 5 bar do 20 bar;
- 3) 2 bar – w zakresie wskazań manometru powyżej 20 bar.

6.3. W przypadku manometru analogowego i cyfrowego opryskiwacza zakres pomiarowy wskazań, o którym mowa w pkt 6.2, powinien być dostosowany do zakresu ciśnień roboczych rozpylaczy instalowanych na opryskiwaczu.

7.1. Manometr analogowy lub cyfrowy opryskiwacza powinien wskazywać wartość ciśnienia roboczego w całym zakresie stosowanego w opryskiwaczu ciśnienia roboczego.

7.2. W przypadku manometru analogowego opryskiwacza niedopuszczalne są drgania wskazówki uniemożliwiające odczyt stosowanego w tym opryskiwaczu ciśnienia roboczego.

8. Błąd pomiaru ciśnienia roboczego przez manometr analogowy lub cyfrowy opryskiwacza powinien wynosić nie więcej niż:

- 1) $\pm 0,2$ bar – w zakresie ciśnienia roboczego do 2 bar;
- 2) 10% wartości rzeczywistego ciśnienia roboczego – w zakresie ciśnienia roboczego powyżej 2 bar.

9.1. Urządzenia sterujące powinny utrzymywać stałą wartość ciśnienia roboczego mierzonego przy stałych obrotach wałka odbioru mocy.

9.2. Dopuszcza się odchylenie wartości ciśnienia roboczego, o którym mowa w pkt 9.1, o nie więcej niż 10%.

9.3. Wyłączenie i włączenie głównego zaworu odcinającego dopływ cieczy roboczej do zespołu opryskowego nie może spowodować różnicy ciśnienia większej niż 10%.

10. W przypadku opryskiwacza ciągnikowego i samobieżnego polowego dodatkowo:

- 1) jeżeli opryskiwacz ten został wyposażony w zawory stałociśnieniowe, odcięcie

- dopływu cieczy użytkowej do poszczególnych sekcji belki polowej opryskiwacza nie powinno powodować zmiany wartości ciśnienia roboczego o więcej niż 10%;
- 2) spadek wartości ciśnienia roboczego między punktem pomiaru tego ciśnienia położonym przy zaworze sterującym opryskiwacza a końcem każdej sekcji belki polowej opryskiwacza nie powinien przekraczać 10% wartości ciśnienia wskazywanego przez manometr opryskiwacza.

11. Układ cieczowy opryskiwacza powinien być zamocowany w sposób uniemożliwiający:

- 1) niekontrolowane obracanie lub przesuwanie się elementów układu cieczowego opryskiwacza;
- 2) opryskiwanie cieczą użytkową elementów konstrukcyjnych opryskiwacza.

12.1. Filtry systemu filtracji opryskiwacza powinny być:

- 1) kompletne;
- 2) nieuszkodzone.

12.2. Wielkość oczek filtra po stronie tłocznej pompy opryskiwacza powinna być mniejsza od otworów dysz rozpylaczy najmniejszego rozmiaru instalowanych na opryskiwaczu.

13.1. Belka polowa opryskiwacza ciągnikowego i samobieźnego polowego powinna być:

- 1) stabilna;
- 2) nieuszkodzona.

13.2. Niedopuszczalne są wygięcia belki polowej.

13.3. Mechanizm składania belki polowej opryskiwacza ciągnikowego i samobieźnego polowego, jeżeli belka ta została wyposażona w taki mechanizm, powinien:

- 1) być nieuszkodzony;
- 2) funkcjonować prawidłowo.

13.4. W czasie postoju opryskiwacza ciągnikowego i samobieźnego polowego na poziomej powierzchni odległości między dolnymi krawędziami rozpylaczy zainstalowanych na belce polowej tego opryskiwacza a tą powierzchnią nie powinny różnić się o więcej niż 0,1 m lub 0,5% całości szerokości belki polowej opryskiwacza.

13.5. Odległości między rozpylaczami zainstalowanymi na belce polowej

opryskiwacza ciągnikowego i samobieźnego polowego powinny być takie same.

13.6. Kierunek ustawienia rozpylaczy zainstalowanych na belce polowej opryskiwacza ciągnikowego i samobieźnego polowego powinien być taki sam.

13.7. Przepisy pkt 13.5 i 13.6 nie dotyczą rozpylaczy zainstalowanych w opryskiwaczach ciągnikowych i samobieźnych polowych dozujących ciecz użytkową w pasach lub rzędach.

13.8. Blokada belki polowej opryskiwacza ciągnikowego i samobieźnego polowego w położeniu transportowym powinna:

- 1) być nieuszkodzona;
- 2) prawidłowo zabezpieczać belkę polową przed niekontrolowanym rozłożeniem.

13.9. Mechanizm regulacji wysokości belki polowej powinien:

- 1) być nieuszkodzony;
- 2) funkcjonować prawidłowo.

13.10. Mechanizm umożliwiający odchylenie belki polowej opryskiwacza ciągnikowego i samobieźnego polowego w przypadku kolizji z przeszkodą, jeżeli belka ta została wyposażona w taki mechanizm, powinien:

- 1) być nieuszkodzony;
- 2) funkcjonować prawidłowo.

13.11. Mechanizm tłumienia wahań belki polowej opryskiwacza ciągnikowego i samobieźnego polowego, jeżeli belka ta została wyposażona w taki mechanizm, powinien:

- 1) być nieuszkodzony;
- 2) funkcjonować prawidłowo.

14.1. W opryskiwaczu ciągnikowym i samobieźnym polowym rozpylacze zainstalowane na całej szerokości belki polowej opryskiwacza powinny być takie same co do typu i rozmiaru oraz wykonane z takiego samego materiału.

14.2. Przepis pkt. 14.1 nie dotyczy rozpylaczy asymetrycznych zainstalowanych na końcach belki polowej opryskiwacza ciągnikowego i samobieźnego polowego.

15. W czasie przeprowadzania zabiegu środkami ochrony roślin w opryskiwaczu ciągnikowym i samobieźnym polowym niedopuszczalne jest zderzanie się strumieni cieczy użytkowej.

16. W opryskiwaczu ciągnikowym i samobieźnym polowym filtry rozpylaczy

powinny być takie same co do typu i rozmiaru.

17.1. W przypadku opryskiwacza ciągnikowego i samobieżnego sadowniczego rozpylacze:

- 1) instaluje się z zachowaniem symetrii pionowej sekcji opryskowych;
- 2) zainstalowane symetrycznie na takiej samej wysokości powinny być takie same co do typu i rozmiaru oraz wykonane z takiego samego materiału.

17.2. Przepis pkt 17.1 nie dotyczy rozpylaczy wykorzystywanych do:

- 1) zabiegu środkami ochrony roślin przy wyłączonym zasilaniu sekcji opryskowych zainstalowanych z jednej strony opryskiwacza ciągnikowego i samobieżnego sadowniczego lub
- 2) kompensacji asymetrii strumienia powietrza wytwarzanego przez wentylator tego opryskiwacza.

18.1. W opryskiwaczu ciągnikowym i samobieżnym polowym natężenie wypływu cieczy użytkowej z rozpylaczy zainstalowanych na opryskiwaczu nie powinno odbiegać od nominalnej wartości wypływu tej cieczy dla rozpylacza o więcej niż:

- 1) 10% - w przypadku opryskiwacza ciągnikowego i samobieżnego polowego;
- 2) 15% - w przypadku opryskiwacza ciągnikowego i samobieżnego sadowniczego.

18.2. W przypadku opryskiwacza ciągnikowego i samobieżnego sadowniczego natężenie wypływu cieczy użytkowej z rozpylaczy zainstalowanych na sekcjach opryskowych z lewej i z prawej strony tego opryskiwacza nie powinno różnić się o więcej niż 10%.

19. 1. W przypadku opryskiwacza ciągnikowego i samobieżnego polowego, przy pomiarze nierównomierności poprzecznej wypływu cieczy na stole rowkowym z odczytem automatycznym, współczynnik zmienności powinien wynosić nie więcej niż 10%. Przy pomiarze na stole rowkowym z odczytem optycznym różnice odczytów wartości dla poszczególnych rowków nie powinny być większe niż 15%, przy czym dopuszcza się, aby nie więcej niż 10% odczytów wykraczało poza ten zakres.

19.2. Pomiaru, o którym mowa w pkt 19.1, nie wykonuje się dla opryskiwacza ciągnikowego i samobieżnego polowego, dozującego ciecz użytkową w pasach lub rzędach.

20. W opryskiwaczu ciągnikowym i samobieżnym sadowniczym system mieszania

cieczy użytkowej w zbiorniku opryskiwacza powinien być nieuszkodzony i pracować zarówno przy włączonym, jak i przy wyłączonym wentylatorze opryskiwacza.

21. Jeżeli opryskiwacz jest wyposażony w:

- 1) wentylator,
 - 2) zawór bezpieczeństwa,
 - 3) instalację do przepłukiwania zbiornika opryskiwacza,
 - 4) rozwadniacz,
 - 5) urządzenie myjące opakowania po środkach ochrony roślin
- to elementy te powinny być nieuszkodzone i funkcjonować prawidłowo.

Wymagania dotyczące sprawności technicznej opryskiwaczy wyposażonych w belkę opryskową montowanych na pojazdach kolejowych

1. Osłony wirujących elementów opryskiwacza wyposażonego w belkę opryskową montowanego na pojeździe kolejowym, zwanego dalej „opryskiwaczem kolejowym”, powinny być:

- 1) kompletne;
- 2) nieuszkodzone;
- 3) prawidłowo zamocowane.

2. Opryskiwacz kolejowy powinien być zamontowany na pojeździe kolejowym w sposób uniemożliwiający jego niekontrolowane przesunięcie lub przechylenie.

3.1. Zbiornik i układ cieczowy opryskiwacza kolejowego powinny uniemożliwiać wyciek cieczy użytkowej, z zastrzeżeniem pkt. 3.2.

3.2. W ciągu 5 minut liczonych od momentu wyłączenia zasilania opryskiwacza kolejowego dopuszczalny jest wyciek cieczy użytkowej z poszczególnych rozpylaczy nie większy niż 2 ml (30 kropli).

4.1. Pompa opryskiwacza kolejowego:

- 1) powinna być szczelna;
- 2) nie powinna powodować pulsacji cieczy użytkowej.

4.2. W przypadku gdy tłumienie pulsacji jest realizowane z zastosowaniem powietrznika, ciśnienie powietrza w powietrzniku pompy opryskiwacza kolejowego powinno wynosić nie mniej niż 1/3, a nie więcej niż 2/3 wartości ciśnienia roboczego.

4.3. Poziom oleju w układzie smarowania pompy opryskiwacza kolejowego powinien być zgodny z poziomem określonym w instrukcji do tego opryskiwacza lub, w przypadku wymiany pompy, zgodny z zaleceniami producenta pompy.

4.4. W ciśnieniowych systemach rozpylania cieczy użytkowej pompa opryskiwacza kolejowego, przy nominalnych obrotach wałka odbioru mocy, przy włączonych wszystkich rozpylaczach oraz włączonym mieszadle hydraulicznym, powinna umożliwiać jednocześnie:

- 1) uzyskanie najwyższego dopuszczalnego ciśnienia roboczego dla rozpylaczy największego rozmiaru zainstalowanych na tym opryskiwaczu;
- 2) mieszanie cieczy użytkowej w zbiorniku tego opryskiwacza.

4.5. W systemach rozpylania cieczy użytkowej innych niż ciśnieniowe pompa opryskiwacza kolejowego powinna umożliwiać uzyskanie najwyższego dopuszczalnego ciśnienia roboczego dla danego systemu przy włączonych wszystkich rozpylaczach oraz włączonym mieszadle.

5.1. Pokrywa otworu wlewowego zbiornika opryskiwacza kolejowego powinna być:

- 1) nieuszkodzona;
- 2) prawidłowo zamocowana.

5.2. Sito wlewowe zbiornika opryskiwacza kolejowego lub inny niż sito wlewowe system wstępnego filtrowania powinny być nieuszkodzone.

5.3. System mieszania cieczy użytkowej w zbiorniku opryskiwacza kolejowego powinien mieszać ciecz przy nominalnych obrotach wałka odbioru mocy, włączonych wszystkich rozpylaczach i najniższej wartości ciśnienia roboczego dla rozpylaczy zainstalowanych na tym opryskiwaczu, w sposób widoczny w zbiorniku tego opryskiwacza napełnionym do połowy.

5.4. System uniemożliwiający powstawanie nadciśnienia albo podciśnienia w zbiorniku opryskiwacza kolejowego powinien funkcjonować prawidłowo.

5.5. Zawór spustowy zbiornika opryskiwacza kolejowego powinien:

- 1) funkcjonować prawidłowo;
- 2) umożliwiać opróżnienie zbiornika.

5.6. Wskaźnik poziomu cieczy użytkowej w zbiorniku opryskiwacza kolejowego powinien:

- 1) funkcjonować prawidłowo;
- 2) umożliwiać odczyt tego poziomu.

6.1. Średnica obudowy manometru analogowego opryskiwacza kolejowego powinna wynosić co najmniej:

- 1) 63 mm – w przypadku manometrów analogowych opryskiwacza kolejowego połączonych z zaworem sterującym lub umieszczonych w kabinie;
- 2) 100 mm – w przypadku manometrów analogowych opryskiwacza kolejowego połączonych lub umieszczonych w sposób inny niż określony w pkt 1.

6.2. Działka elementarna manometru analogowego opryskiwacza kolejowego powinna wynosić nie więcej niż:

- 1) 0,2 bar – w zakresie wskazań manometru do 5 bar;
- 2) 1 bar – w zakresie wskazań manometru powyżej 5 bar do 20 bar;
- 3) 2 bar – w zakresie wskazań manometru powyżej 20 bar.

6.3. W przypadku manometru analogowego i cyfrowego opryskiwacza kolejowego zakres pomiarowy wskazań, o którym mowa w pkt 6.2, powinien być dostosowany do zakresu ciśnień roboczych rozpylaczy instalowanych na tym opryskiwaczu.

7.1. Manometr analogowy lub cyfrowy opryskiwacza kolejowego powinien wskazywać wartość ciśnienia roboczego w całym zakresie stosowanego w tym opryskiwaczu ciśnienia roboczego.

7.2. W przypadku manometru analogowego opryskiwacza kolejowego niedopuszczalne są drgania wskazówki uniemożliwiające odczyt stosowanego w tym opryskiwaczu ciśnienia roboczego.

8. Błąd pomiaru ciśnienia roboczego przez manometr analogowy lub cyfrowy opryskiwacza kolejowego powinien wynosić nie więcej niż:

- 1) $\pm 0,2$ bar – w zakresie ciśnienia roboczego do 2 bar;
- 2) 10% wartości rzeczywistego ciśnienia roboczego – w zakresie ciśnienia roboczego powyżej 2 bar.

9.1. Urządzenia sterujące powinny utrzymywać stałą wartość ciśnienia roboczego mierzonego przy stałych obrotach wałka odbioru mocy.

9.2. Dopuszcza się odchylenie wartości ciśnienia roboczego, o którym mowa w pkt 9.1, o nie więcej niż 10%.

9.3. Wyłączenie i włączenie głównego zaworu odcinającego dopływ cieczy roboczej do zespołu opryskowego nie może spowodować różnicy ciśnienia większej niż 10%.

9.4. Spadek wartości ciśnienia roboczego między punktem pomiaru tego ciśnienia położonym przy zaworze sterującym opryskiwacza a końcem belki opryskowej nie powinien przekraczać 10% wartości ciśnienia wskazywanego przez manometr opryskiwacza kolejowego.

10. Układ cieczowy opryskiwacza kolejowego powinien być zamocowany w

sposób uniemożliwiający:

- 1) niekontrolowane obracanie lub przesuwanie się elementów układu cieczowego tego opryskiwacza;
- 2) opryskiwanie cieczą użytkową:
 - a) elementów konstrukcyjnych tego opryskiwacza,
 - b) elementów konstrukcyjnych pojazdu kolejowego.

11.1. Filtry systemu filtracji opryskiwacza kolejowego powinny być:

- 1) kompletne;
- 2) nieuszkodzone.

2. Wielkość oczek filtra po stronie tłocznej pompy opryskiwacza kolejowego powinna być mniejsza od otworów dysz rozpylaczy najmniejszego rozmiaru instalowanych na tym opryskiwaczu.

12.1. Belka opryskowa powinna być:

- 1) stabilna;
- 2) nieuszkodzona.

12.2. Niedopuszczalne są wygięcia belki opryskowej.

12.3. Mechanizm składania belki opryskowej opryskiwacza kolejowego, jeżeli belka ta została wyposażona w taki mechanizm, powinien:

- 1) być nieuszkodzony;
- 2) funkcjonować prawidłowo.

12.4. W czasie postoju pojazdu kolejowego, na którym zamontowany jest opryskiwacz kolejowy, na poziomej powierzchni odległości między dolnymi krawędziami rozpylaczy zainstalowanych na belce opryskowej tego opryskiwacza a tą powierzchnią nie powinny różnić się o więcej niż 0,1 m, chyba że wynika to z konstrukcji opryskiwacza kolejowego.

12.5. Odległości między rozpylaczami zainstalowanymi symetrycznie po obu stronach belki opryskowej nie powinny różnić się o więcej niż 0,1 m, chyba że wynika to z konstrukcji opryskiwacza kolejowego.

12.6. Kierunek ustawienia rozpylaczy zainstalowanych symetrycznie po obu stronach belki opryskowej powinien być taki sam, chyba że wynika to z konstrukcji opryskiwacza kolejowego.

12.7. Blokada belki opryskowej w położeniu transportowym powinna:

- 1) być nieuszkodzona;

2) prawidłowo zabezpieczać belkę opryskową przed niekontrolowanym rozłożeniem.

12.8. Mechanizm regulacji wysokości belki opryskowej powinien:

- 1) być nieuszkodzony;
- 2) funkcjonować prawidłowo.

12.9. Mechanizm tłumienia wahań belki opryskowej opryskiwacza kolejowego, jeżeli belka ta została wyposażona w taki mechanizm, powinien:

- 1) być nieuszkodzony;
- 2) funkcjonować prawidłowo.

12.10. Mechanizm umożliwiający odchylenie belki opryskowej w przypadku kolizji z przeszkodą, jeżeli belka ta została wyposażona w taki mechanizm, powinien:

- 1) być nieuszkodzony;
- 2) funkcjonować prawidłowo.

13.1. Rozpylacze zainstalowane na całej szerokości belki opryskowej powinny być takie same co do typu i rozmiaru oraz wykonane z takiego samego materiału.

13.2. Przepis pkt 13.1 nie dotyczy rozpylaczy asymetrycznych zainstalowanych na końcach belki opryskowej.

14. Filtry rozpylaczy powinny być takie same co do typu i rozmiaru.

15. Natężenie wypływu cieczy użytkowej z rozpylaczy zainstalowanych na opryskiwaczu kolejowym nie powinno odbiegać od nominalnej wartości wypływu tej cieczy dla rozpylacza o więcej niż 15% lub natężenie wypływu cieczy użytkowej z rozpylaczy zainstalowanych symetrycznie po obu stronach belki opryskowej nie powinno różnić się o więcej niż 15%.

16. Jeżeli opryskiwacz kolejowy jest wyposażony w:

- 1) zawór bezpieczeństwa,
 - 2) instalację do przepłukiwania zbiornika tego opryskiwacza,
 - 3) rozwadniacz,
 - 4) urządzenie myjące opakowania po środkach ochrony roślin
- to elementy te powinny być nieuszkodzone i funkcjonować prawidłowo.

Wymagania dotyczące sprawności technicznej innego sprzętu kolejowego

1. Osłony wirujących elementów łączących silnik z pompą innego sprzętu kolejowego powinny być:

- 1) kompletne;
- 2) nieuszkodzone;
- 3) prawidłowo zamocowane.

2. Zbiornik na środek ochrony roślin albo ciecz użytkową powinien być:

- 1) zamontowany w sposób uniemożliwiający jego niekontrolowane przesunięcie lub przechylenie;
- 2) szczelny i nieuszkodzony.

3. Układ cieczowy innego sprzętu kolejowego powinien być szczelny i nieuszkodzony.

4.1. Pompa innego sprzętu kolejowego powinna być szczelna.

4.2. W przypadku gdy tłumienie pulsacji cieczy roboczej jest realizowane z zastosowaniem powietrznika, ciśnienie powietrza w powietrzniku pompy innego sprzętu kolejowego powinno wynosić nie mniej niż $1/3$, a nie więcej niż $2/3$ wartości ciśnienia roboczego.

4.3. Poziom oleju w układzie smarowania pompy innego sprzętu kolejowego powinien być zgodny z poziomem określonym w instrukcji do tego sprzętu lub, w przypadku wymiany pompy, zgodny z zaleceniami producenta pompy.

4.4. Pompa innego sprzętu kolejowego, przy nominalnych obrotach, przy włączonych wszystkich rozpylaczach, powinna umożliwiać uzyskanie najwyższego dopuszczalnego ciśnienia roboczego dla rozpylaczy największego rozmiaru zainstalowanych na tym sprzęcie.

5.1. Pokrywa otworu wlewowego zbiornika na środek ochrony roślin albo ciecz użytkową powinna być:

- 1) nieuszkodzona;
- 2) prawidłowo zamocowana.

5.2. Sito wlewowe zbiornika na środek ochrony roślin albo ciecz użytkową lub inny niż sito wlewowe system wstępnego filtrowania powinny być nieuszkodzone.

5.3. System uniemożliwiający powstawanie nadciśnienia albo podciśnienia w zbiorniku na środek ochrony roślin albo ciecz użytkową powinien funkcjonować prawidłowo.

5.4. Zawór spustowy zbiornika na środek ochrony roślin albo ciecz użytkową powinien:

- 1) funkcjonować prawidłowo;
- 2) umożliwiać opróżnienie zbiornika.

5.5. Wskaźnik poziomu cieczy użytkowej w zbiorniku na środek ochrony roślin albo ciecz użytkową powinien:

- 1) funkcjonować prawidłowo;
- 2) umożliwiać odczyt tego poziomu.

6.1. Manometr analogowy lub cyfrowy innego sprzętu kolejowego powinien wskazywać wartość ciśnienia roboczego w całym zakresie stosowanego w tym sprzęcie ciśnienia roboczego.

6.2. W przypadku manometru analogowego przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin niedopuszczalne są drgania wskazówki uniemożliwiające odczyt stosowanego w innym sprzęcie kolejowym ciśnienia roboczego.

7. Błąd pomiaru ciśnienia roboczego przez manometr analogowy lub cyfrowy innego sprzętu kolejowego powinien wynosić nie więcej niż:

- 1) $\pm 0,2$ bar – w zakresie ciśnienia roboczego do 2 bar;
- 2) 10% wartości rzeczywistego ciśnienia roboczego – w zakresie ciśnienia roboczego powyżej 2 bar.

8.1. Urządzenia sterujące powinny utrzymywać stałą wartość ciśnienia roboczego mierzonego przy stałych obrotach pompy.

8.2. Dopuszcza się odchylenie wartości ciśnienia roboczego, o którym mowa w pkt 8.1, o nie więcej niż 10%.

8.3. Wyłączenie i włączenie głównego zaworu odcinającego dopływ cieczy użytkowej do zespołu opryskowego nie może spowodować różnicy ciśnienia większej niż 10%.

9. Układ cieczowy innego sprzętu kolejowego powinien być zamocowany w sposób uniemożliwiający:

- 1) niekontrolowane obracanie lub przesuwanie się elementów układu cieczowego;
- 2) opryskiwanie cieczą użytkową elementów konstrukcyjnych tego sprzętu.

10.1. Filtry systemu filtracji innego sprzętu kolejowego powinny być:

- 1) kompletne;
- 2) nieuszkodzone.

10.2. Wielkość oczek filtra po stronie tłocznej pompy innego sprzętu kolejowego powinna być mniejsza od otworów dysz rozpylaczy najmniejszego rozmiaru instalowanych na tym sprzęcie.

11.1. Nośniki rozpylaczy powinny być:

- 1) stabilne;
- 2) nieuszkodzone.

11.2. Niedopuszczalne są wygięcia nośników rozpylaczy.

11.3. Odległości między rozpylaczami zainstalowanymi symetrycznie po obu stronach innego sprzętu kolejowego nie powinny różnić się o więcej niż 0,1 m, chyba że wynika to z konstrukcji tego sprzętu.

11.4. Kierunek ustawienia rozpylaczy zainstalowanych symetrycznie po obu stronach innego sprzętu kolejowego powinien być taki sam, chyba że wynika to z konstrukcji tego sprzętu.

11.5. Mechanizm regulacji wysokości nośników rozpylaczy, jeżeli nośniki te zostały wyposażone w taki mechanizm, powinien:

- 1) być nieuszkodzony;
- 2) funkcjonować prawidłowo.

11.6. Mechanizm umożliwiający odchylenie nośników rozpylaczy w przypadku kolizji z przeszkodą, jeżeli nośniki te zostały wyposażone w taki mechanizm, powinien:

- 1) być nieuszkodzony;
- 2) funkcjonować prawidłowo.

12. Rozpylacze zainstalowane symetrycznie po obu stronach innego sprzętu kolejowego powinny być takie same co do typu i rozmiaru oraz wykonane z takiego samego materiału.

13. Filtry rozpylaczy powinny być takie same co do typu i rozmiaru.

14. Natężenie wypływu cieczy użytkowej z rozpylaczy zainstalowanych na innym sprzęcie kolejowym nie powinno odbiegać od nominalnej wartości wypływu tej cieczy dla rozpylacza o więcej niż 15% lub natężenie wypływu cieczy użytkowej z rozpylaczy zainstalowanych symetrycznie po obu stronach innego sprzętu kolejowego nie powinno różnić się o więcej niż 15%.

15. Jeżeli inny sprzęt kolejowy jest wyposażony w:

- 1) zawór bezpieczeństwa,
- 2) instalację do przepłukiwania zbiornika na środek ochrony roślin albo ciecz użytkową

- to elementy te powinny być nieuszkodzone i funkcjonować prawidłowo.

Wymagania dotyczące sprawności technicznej sprzętu agrolotniczego

1.1. Zbiornik na środek ochrony roślin sprzętu agrolotniczego powinien być nieuszkodzony i uniemożliwiać wyciek cieczy użytkowej.

1.2 Układ cieczowy sprzętu agrolotniczego powinien być kompletny, nieuszkodzony i powinien uniemożliwiać wyciek cieczy użytkowej.

2. Instalacja do napełniania zbiornika sprzętu agrolotniczego powinna być nieuszkodzona i funkcjonować prawidłowo.

3. Instalacja do opróżniania zbiornika sprzętu agrolotniczego powinna być nieuszkodzona i funkcjonować prawidłowo.

4. Zawory sterujące i odcinające dopływ cieczy użytkowej do poszczególnych elementów dozujących sprzętu agrolotniczego powinny być nieuszkodzone i funkcjonować prawidłowo.

5. Rozpylacze lub atomizery zainstalowane na sprzęcie agrolotniczym powinny być takie same co do typu i rozmiaru oraz wykonane z takiego samego materiału.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wymagań dotyczących sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 48 ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. poz. 455).

Regulacje objęte projektowanym rozporządzeniem w zakresie dotyczącym opryskiwaczy ciągnikowych i samobieżnych polowych lub sadowniczych są objęte rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2013 r. w sprawie wymagań technicznych dla opryskiwaczy (Dz. U. poz. 415). Jednocześnie jednak projektowane rozporządzenie obejmuje swoim zakresem również inne rodzaje sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin (sprzęt stosowany w kolejnictwie oraz sprzęt agrolotniczy), w związku z czym zawiera ono odpowiednie wymagania dla tego sprzętu. Wprowadzenie tych zmian wynika przede wszystkim z odmiennego sposobu aplikacji środków ochrony roślin przy pomocy tego sprzętu.

Projektowane rozporządzenie wdraża częściowo postanowienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 71).

Stosownie do art. 8 ust. 1 dyrektywy 2009/128/WE „państwa członkowskie zapewniają regularną kontrolę profesjonalnie używanego sprzętu do aplikacji pestycydów”. Jednocześnie załącznik II do tej dyrektywy określa „wymogi dotyczące zdrowia, bezpieczeństwa i środowiska w zakresie kontroli sprzętu do aplikacji pestycydów”.

Stosownie do art. 8 ust. 3 lit. b tej dyrektywy, państwa członkowskie mogą, w drodze odstępstwa, po przeprowadzeniu oceny ryzyka dla zdrowia ludzi i dla środowiska, wyłączyć z obowiązku kontroli ręczny sprzęt do aplikacji pestycydów lub opryskiwacze plecakowe. Wyłączenie takie nie może natomiast dotyczyć sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin, montowanego na pojazdach szynowych i statkach powietrznych, ani opryskiwaczy belkowych o długości belki przekraczającej 3 m. W oparciu o ekspertyzy wykonane przez Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach na rzecz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w tym zakresie (tj. ekspertyzy „Potencjalne uszkodzenia opryskiwaczy ręcznych i plecakowych oraz ich wpływ na ekspozycję operatora opryskiwacza” oraz ekspertyza „Modelowanie in silico narażenia i ocena ryzyka dla operatorów stosujących ręczne opryskiwacze z uwzględnieniem ich stanu

technicznego”, udostępnionych na stronach internetowych Ministerstwa) stwierdzono, że nie jest uzasadnione objęcie tych opryskiwaczy obowiązkowymi badaniami. W odniesieniu do opryskiwaczy ręcznych i plecakowych większe znaczenie ma bowiem odpowiednie przygotowanie do pracy operatora, co można osiągnąć za pomocą szkoleń. Zgodnie z przepisami art. 41 ustawy o środkach ochrony roślin wszyscy profesjonalni użytkownicy tych preparatów podlegają obowiązkowym szkoleniom, uwzględniającym w programie bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin.

W związku z powyższym w projektowanym rozporządzeniu przewiduje się objęcie obowiązkowymi badaniami sprawności technicznej:

- 1) opryskiwaczy ciągnikowych i samobieżnych polowych lub sadowniczych („opryskiwacze”);
- 2) opryskiwaczy wyposażonych w belkę opryskową montowanych na pojazdach kolejowych („opryskiwacze kolejowe”);
- 3) sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin innego niż określony w pkt 2 montowanego na pojazdach kolejowych („inny sprzęt kolejowy”);
- 4) sprzętu agrolotniczego przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin, sprzęt przeznaczony do stosowania środków ochrony roślin, będący w użytkowaniu przez użytkowników profesjonalnych, który w przypadku braku sprawności technicznej może stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub dla środowiska, poddaje się okresowym badaniom w celu potwierdzenia tej sprawności. Znalazło to odzwierciedlenie w przepisie § 2 projektu rozporządzenia, w którym wskazano, że badaniom sprawności technicznej poddaje się sprzęt będący w użytkowaniu.

Wymagania techniczne, jakie powinien spełniać wskazany wyżej sprzęt przeznaczony do stosowania środków ochrony roślin, zostały określone odpowiednio w załącznikach nr 1-4 do projektowanego rozporządzenia. Wymagania te są zgodne z postanowieniami załącznika II do dyrektywy 2009/128/WE.

Określając wymagania techniczne, jakie powinien spełniać sprzęt przeznaczony do stosowania środków ochrony roślin, oparto się na wytycznych zawartych w normach: PN-EN 13790-1 Maszyny rolnicze. Opryskiwacze. Badania kontrolne opryskiwaczy w eksploatacji. Część 1: Opryskiwacze polowe oraz PN-EN 13790-2 Maszyny rolnicze. Opryskiwacze. Badania kontrolne opryskiwaczy w eksploatacji. Część 2: Opryskiwacze sadownicze. Przepisy projektowanego rozporządzenia

uwzględniają również wytyczne zawarte w ekspertyzach wykonanych przez naukowców z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach, na rzecz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi „Wymagania techniczne dla sprzętu montowanego na statkach powietrznych służącego do stosowania środków ochrony roślin oraz zasady jego kontroli”, „Wymagania techniczne dla sprzętu montowanego na pojazdach szynowych służącego do stosowania środków ochrony roślin oraz zasady jego kontroli” oraz „Metody kontroli sprawności technicznej sprzętu do stosowania środków ochrony roślin”, udostępnionych na stronach internetowych Ministerstwa, a także opracowania „Założenia do metodyk badania stanu technicznego opryskiwaczy montowanych na pojazdach szynowych i statkach powietrznych”, przygotowanego przez Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach w ramach programu wieloletniego „Rozwój zrównoważonych metod produkcji ogrodniczej w celu zapewnienia wysokiej jakości biologicznej i odżywczej produktów ogrodniczych oraz zachowania bioróżnorodności środowiska i ochrony jego zasobów”.

W załączniku nr 1 do projektowanego rozporządzenia zostały określone wymagania dotyczące sprawności technicznej opryskiwaczy ciągnikowych i samobieżnych polowych lub sadowniczych. Ze względu na to, że większość wymagań dla tych opryskiwaczy jest jednakowa zaproponowano, aby uregulować je w jednym załączniku. Przyjęte rozwiązania są identyczne z rozwiązaniami określonymi w dotychczas obowiązującym rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2013 r. w sprawie wymagań technicznych dla opryskiwaczy, przy czym zostały one uzupełnione o wymagania dotyczące mechanizmu składania belki polowej oraz mechanizmu tłumienia wahań belki polowej opryskiwacza ciągnikowego i samobieżnego polowego, jeżeli belka ta została wyposażona w takie mechanizmy. Sprawdzanie tych wymagań jest bowiem objęte rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 kwietnia 2013 r. w sprawie badania sprawności technicznej opryskiwaczy (Dz. U. poz. 416).

W załączniku nr 2 do projektowanego rozporządzenia zostały określone wymagania dotyczące sprawności technicznej opryskiwaczy wyposażonych w belkę opryskową montowanych na pojazdach kolejowych, zwanych „opryskiwaczami kolejowymi”. Wymagania te będą dotyczyły opryskiwaczy montowanych na drezynach, będących modyfikacjami opryskiwaczy polowych. Mając na uwadze, że mechanizm działania tych opryskiwaczy jest bardzo zbliżony do mechanizmu pracy opryskiwaczy polowych, proponowane wymagania oparto na wymaganiach

przyjętych dla tego typu opryskiwaczy. W tym zakresie wyjątek stanowi wymaganie dotyczące odległości między rozpylaczami zainstalowanymi symetrycznie po obu stronach belki opryskowej, które zostało uzależnione również od konstrukcji samego opryskiwacza (pkt 12.6. w załączniku nr 2 dla opryskiwaczy kolejowych i pkt 13.6 w załączniku nr 1 dla opryskiwaczy). Wprowadzenie takiego rozwiązania jest związane z odmiennym sposobem stosowania środków ochrony roślin. Warunek zamocowania układu dysz rozpylających (rozpylaczy) w opryskiwaczach kolejowych, wynika z potrzeby ograniczania nanoszenia cieczy użytkowej na elementy infrastruktury kolejowej np. szyny.

W załączniku nr 3 do projektowanego rozporządzenia zostały określone wymagania dotyczące sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin również montowanego na pojazdach kolejowych, ale innego niż wymienione wyżej opryskiwacze wyposażone w belkę opryskową, montowane na pojazdach kolejowych, zwanego „innym sprzętem kolejowym” . Ponieważ konstrukcja tego sprzętu różni się istotnie od opryskiwaczy kolejowych, czyli wyposażonych w belkę opryskową montowanych na pojazdach kolejowych, zaproponowano ujęcie wymagań dla tego sprzętu w odrębnym załączniku.

W załączniku nr 4 do projektowanego rozporządzenia zostały określone wymagania dotyczące sprawności technicznej sprzętu agrolotniczego przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin. Ocena części parametrów pracy sprzętu agrolotniczego może być skontrolowana wyłącznie w trakcie lotu. Dotyczy to m.in. montowanych na samolotach atomizerów, wykorzystujących pęd powietrza. Przeprowadzenie badań w locie jest skomplikowane pod kątem logistycznym oraz kosztowne. W związku z powyższym, a także mając na uwadze brak międzynarodowych norm lub standardów określających wymagania dla takiego sprzętu, jak również brak wytycznych w tym zakresie ze strony Komisji Europejskiej, zaproponowano, aby obowiązkowe badania dotyczyły wizualnej oceny stanu technicznego tego sprzętu (ogłędziny), przy czym wyjątek stanowi funkcjonalne sprawdzenie działania instalacji do opróżniania zbiornika sprzętu agrolotniczego. Ma to na celu uniknięcie sytuacji, w której ze względu na różnice rozwiązań przyjmowanych w tym zakresie przez poszczególne państwa członkowskie Unii Europejskiej, polskie podmioty wykonujące agrolotnicze zabiegi ochrony roślin zostałyby obciążone nadmiernymi wymaganiami, wpływającymi na ich konkurencyjność na rynku Unii Europejskiej. Jednocześnie wizualna ocena stanu

technicznego sprzętu agrolotniczego powinna zapewniać odpowiedni poziom bezpieczeństwa przy użytkowaniu tego sprzętu.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 dyrektywy 2009/128/WE „do dnia 14 grudnia 2016 r. państwa członkowskie zapewniają przeprowadzenie kontroli sprzętu do aplikacji pestycydów przynajmniej raz. Po tej dacie w użyciu profesjonalnym znajduje się wyłącznie sprzęt do aplikacji pestycydów, którego kontrola zakończyła się wynikiem pozytywnym.” Jednocześnie okresy czasu pomiędzy kolejnymi kontrolami sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin znajdującego się w eksploatacji do 2020 roku nie mogą przekraczać 5 lat, a po tym terminie 3 lat. Ponadto państwa członkowskie zapewnią przeprowadzenie kontroli sprzętu do aplikacji pestycydów przynajmniej raz w okresie siedmiu lat od daty wejścia w życie wskazanej wyżej dyrektywy. Po tej dacie w zastosowaniu profesjonalnym znajdzie się wyłącznie taki sprzęt do aplikacji środków ochrony roślin, którego kontrola zakończyła się wynikiem pozytywnym.

Dotychczas, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849, z późn. zm.) opryskiwacze ciągnikowe i samobieżne polowe lub sadownicze powinny być poddawane badaniom sprawności technicznej w odstępach czasu nie dłuższych niż 3 lata (art. 76 ust. 4). W związku z powyższym proponuje się dla tych opryskiwaczy utrzymać dotychczasową częstotliwość badań, natomiast w przypadku sprzętu agrolotniczego oraz sprzętu wykorzystywanego w kolejnictwie przyjąć 5-letnie okresy czasu pomiędzy badaniami do roku 2020.

Jednocześnie, zgodnie z postanowieniami dyrektywy 2009/128/WE, w projektowanym rozporządzeniu proponuje się, aby nowy sprzęt przeznaczony do stosowania środków ochrony roślin był poddawany pierwszym badaniom sprawności technicznej nie później niż po upływie 5 lat od daty zakupu.

Zgodnie z art. 109 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin przepisy tej ustawy dotyczące prowadzenia badań sprawności technicznej opryskiwaczy wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2014 r. Proponuje się zatem, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie w tym samym terminie.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia zostanie notyfikowany zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbiningowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt

rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Zgodnie z art. 6 tej ustawy w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zostały udostępnione także wszelkie dokumenty dotyczące prac nad projektem tego rozporządzenia. Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem rozporządzenia w trybie art. 7 ww. ustawy.

Projekt rozporządzenia został ujęty w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

- 1. Podmioty, na które będzie oddziaływać projektowana regulacja** – projektowane rozporządzenie będzie oddziaływać na podmioty zajmujące się stosowaniem środków ochrony roślin oraz na podmioty prowadzące badania sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin, a także na Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa.
- 2. Wpływ projektowanej regulacji sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego** – Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa sprawowała dotychczas nadzór nad systemem badania sprawności technicznej opryskiwaczy ciągnikowych i samobieżnych polowych lub sadowniczych. Inspekcja kontrolowała także poddawanie tego rodzaju sprzętu obowiązkowym badaniom przez posiadaczy. Projektowane rozporządzenie rozszerza katalog rodzajów sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin poddawanego obowiązkowym badaniom sprawności technicznej o sprzęt agrolotniczy oraz sprzęt stosowany w kolejnictwie. Będzie wiązało się to z koniecznością prowadzenia przez Inspekcję dodatkowych działań kontrolnych. Zgodnie jednak z Oceną Skutków Regulacji do projektu ustawy o środkach ochrony roślin, przyjętego przez Radę Ministrów, wszystkie zadania wynikające z tej ustawy, a więc zgodnie z art. 50 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.), także zadania wynikające z aktów wykonawczych do ustawy, będą realizowane przez Inspekcję w ramach przyznanych limitów wydatków budżetowych. Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało zatem skutków dla budżetu państwa ani budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy – projektowana regulacja nie wpływa na rynek pracy.

4. Wpływ projektowanej regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw – Projektowane rozporządzenie utrzymuje obowiązek poddawania badaniom sprawności technicznej opryskiwaczy ciągnikowych i samobieżnych polowych lub sadowniczych, wynikający z dotychczasowych regulacji prawnych. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2010 gospodarstwa rolne były wyposażone w 496 tys. opryskiwaczy polowych oraz 52 tys. opryskiwaczy sadowniczych. Zgodnie z danymi Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w dniu 31 grudnia 2011 roku do prowadzenia badań sprawności technicznej tego sprzętu było upoważnionych 365 podmiotów. Koszt takiego badania to około 120 zł. Mając na uwadze, że projektowane rozporządzenie nie zmienia dotychczasowych wymagań dotyczących opryskiwaczy ciągnikowych i samobieżnych polowych lub sadowniczych, nie należy spodziewać się zmiany liczby jednostek upoważnionych do badań sprawności technicznej tego sprzętu, ani ceny za to badanie.

Projektowane rozporządzenie wprowadza obowiązek poddawania badaniom sprawności technicznej sprzętu agrolotniczego oraz sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin w kolejnictwie.

Obecnie na terenie kraju działają trzy firmy świadczące usługi w zakresie agrolotniczych zabiegów ochrony roślin, wyposażone w około 70 statków powietrznych. Mając na uwadze zakres proponowanych wymagań dla sprzętu agrolotniczego, koszty badania jego sprawności technicznej nie powinny przewyższać kosztów badania opryskiwaczy rolniczych.

W chwili obecnej w kolejnictwie są stosowane następujące typy sprzętu do stosowania środków ochrony roślin:

- 1) pojazdy kolejowe wraz ze specjalnie zamontowanym profesjonalnym sprzętem służącym do stosowania środków ochrony roślin;
- 2) pojazdy kolejowe wraz z samodzielnie zamontowanymi urządzeniami, których konstrukcja została w sposób indywidualny wymyślona, korzystając z powszechnie dostępnych na rynku elementów;
- 3) pojazdy kolejowe do odchwaszczania torów, których integralną część stanowi wagon z urządzeniami służącymi do stosowania środków ochrony roślin, np. typu „CHOT”.

Profesjonalny sprzęt służący do stosowania środków ochrony roślin montowany na pojazdach kolejowych jest produkowany od ok. 5 lat. W tym czasie niezależni producenci sprzedali łącznie ok. 20 sztuk tego sprzętu w skali kraju. Sprzęt ten został

zaprojektowany i wykonany przez producentów opryskiwaczy polowych. Główne założenia techniczne dla opryskiwaczy kolejowych tego typu bazują na założeniach dla opryskiwaczy polowych, a zasadnicze różnice są uzależnione wyłącznie od sposobu montażu opryskiwacza na pojeździe kolejowym i jego systemu przytwierdzeń.

Zbiorniki na środki ochrony roślin stosowane w tego typu opryskiwaczach wynoszą 1000, 1500 i 2000 l. Urządzenie jest wyposażone w pompę z wysokoprężnym silnikiem, zbiornik na wodę do mycia rąk, zbiornik na czystą wodę do płukania układu, rozpylacze szczelinowe i ręczne lance opryskowe. Szerokość robocza belki może sięgać do 5m.

W latach 70-tych ubiegłego wieku w powyżej zaprezentowany sposób montowane były na przyczepach kolejowych „opryskiwacze typu Śłęza”, charakteryzujące się ruchomymi (łamanymi) lancami opryskowymi, które w położeniu transportowym nie przekraczały swoją szerokością skrajni kolejowej. Rolniczy opryskiwacz ciągnikowy typu PO-34 Śłęza 1001 lub PO-35 Śłęza 1002 był specjalnie dostosowany do poruszania się po torach poprzez zamocowanie go do przyczepy wózka motorowego lub platformy kolejowej, z możliwością zastosowania dodatkowych zbiorników na roztwór chemiczny o łącznej pojemności do 4000l.

Mając na uwadze, że zakres wymagań stawianych dla tego typu opryskiwaczy jest zbliżony do wymagań stawianych opryskiwaczom rolniczym, także cena za przeprowadzenie badania sprawności technicznej takiego sprzętu powinna kształtować się na poziomie ceny za badanie sprzętu rolniczego.

Pojazdy typu „CHOT” są zespołem pojazdów kolejowych, składającym się z lokomotywy zestawionej z wagonem mieszkalnym (socjalnym) dla obsługi, wagonu (maszynowni) z zamontowanymi urządzeniami służącymi do oprysku (polewaczki, zraszarki) oraz cysterny lub kilku cystern z wodą lub cieczą użytkową. Na terenie Polski znajduje się ok. 15 tego typu pojazdów. Pojazdy te zostały wybudowane w latach 80-tych XX wieku przez ZNTK Stargard, w ilości nie przekraczającej 20 sztuk, które w ciągu ostatnich 10 lat zostały zmodernizowane. Pojazdy typu „CHOT” są własnością przedsiębiorstw naprawczych infrastruktury kolejowej i utrzymujących tę infrastrukturę, zostały one przekazane przez zarządzającego infrastrukturą w okresie restrukturyzacji Polskich Kolei Państwowych.

Z uwagi na wysoki koszt eksploatacji takich pojazdów, jak również ograniczone środki finansowe zarządców infrastruktury i przede wszystkim wiek pojazdów zakłada się, że ich liczba będzie redukowana w przyszłości i zastępowana nowoczesnym sprzętem służącym do stosowania środków ochrony roślin.

Uwzględniając proponowany zakres wymagań stawiany dla omawianego sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin montowanego na pojazdach

kolejowych, zwanego „innym sprzętem kolejowym” koszty badania sprawności technicznej tego sprzętu powinny być zbliżone do kosztów badania opryskiwaczy rolniczych.

Spełnienie wymagań technicznych określonych w projektowanym rozporządzeniu przez sprzęt do stosowania środków ochrony roślin zapewnia prawidłowe dozowanie tych środków oraz zapobiega niekontrolowanemu przedostawaniu się cieczy użytkowej do środowiska. Ma to istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa konsumentów żywności pochodzenia roślinnego oraz ochrony środowiska naturalnego. Przy właściwym stosowaniu środków ochrony roślin, pozostałości substancji czynnych nie powinny bowiem przekraczać ich dopuszczalnego poziomu w płodach rolnych. Brak regulacji w tym zakresie może spowodować postrzeganie żywności produkowanej w naszym kraju jako niespełniającej standardów dotyczących jakości oraz negatywnie wpływać na jej konkurencyjność.

5. **Wpływ projektowanej regulacji na sytuację i rozwój regionalny** – wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. **Wpływ projektowanej regulacji na zdrowie ludzi i na środowisko** – wraz z innymi przepisami ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin, projektowane rozporządzenie będzie miało dodatni wpływ na zdrowie człowieka oraz na środowisko naturalne. Środki ochrony roślin, oddziałując biologicznie na organizmy szkodliwe i rośliny uprawne nie pozostają bowiem obojętne wobec człowieka oraz innych gatunków fauny i flory, wchodzących w skład ekosystemu. Gleba oraz wody podziemne i powierzchniowe to środowiska najbardziej narażone na skażenia będące wynikiem chemicznej ochrony roślin (Hołownicki 2011). Stosowanie środków ochrony roślin sprzętem sprawnym technicznie umożliwi uzyskanie wysokiej skuteczności zabiegów, przy jak najmniejszym zużyciu środków ochrony roślin. Ograniczy to negatywny wpływ zabiegów chemicznych na środowisko naturalne, w tym na organizmy pożyteczne oraz zmniejszy poziom pozostałości substancji aktywnych w płodach rolnych. Spełnienie wymogów, określonych w projekcie rozporządzenia, zapewni także bezpieczeństwo operatora w czasie pracy oraz transportu opryskiwacza.

Konsultacje społeczne – projekt rozporządzenia został skonsultowany z organizacjami społeczno - zawodowymi i instytucjami działającymi w obszarze regulowanym rozporządzeniem, między innymi z: Business Centre Club, Federacją

Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych, Forum Związków Zawodowych, Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej, Krajową Radą Izb Rolniczych, Krajową Sekcją Pracowników Ochrony Roślin przy Zarządzie Głównym Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa w RP, Krajowym Związkiem Producentów Nasion Ogrodniczych i Materiału Szkółkarskiego, Krajowym Związkiem Rolników, Kótek i Organizacji Rolniczych, Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Radą Krajową Sekretariatu Rolnictwa NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Polską Izbą Nasienną, Polskim Związkiem Ogrodniczym, Radą Krajową Sekretariatu Handlu NSZZ „Solidarność”, Związkiem Rzemiosła Polskiego, Związkiem Zawodowym Centrum Narodowe Młodych Rolników, Związkiem Zawodowym Rolnictwa „Samoobrona”, Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”, Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”, Zrzeszeniem Producentów Nasion Ogrodniczych, Materiału Szkółkarskiego i Grzybów „SOGNAS”, Polskim Związkiem Producentów Roślin Zbożowych, Krajową Federacją Producentów Zbóż, Krajowym Zrzeszeniem Producentów Rzepaku, Izbą Gospodarczą Handlowców, Przetwórców Zbóż i Producentów Pasz, Związkiem Sadowników RP, Towarzystwem Rozwoju Sadów Karłowych, Związkiem Zawodowym Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”, Związkiem Zawodowym Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”, Radą Gospodarki Żywnościowej, Krajowym Związkiem Rewizyjnym Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Krajową Radą Spółdzielczą, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, a także z przedsiębiorstwami prowadzącymi działalność w zakresie utrzymania i naprawy infrastruktury kolejowej oraz firmami świadczącymi usługi w zakresie agrolotniczych zabiegów ochrony roślin.

W wyniku konsultacji społecznych otrzymano 2 opinie dotyczące przedmiotowego projektu. Porozumienie Zielonogórskie zgłosiło wniosek dotyczący doprecyzowania treści przepisu § 4 w odniesieniu do terminu pierwszego badania sprawności nowo zakupionych opryskiwaczy. Wniosek nie został uwzględniony. Przepis nie wymaga uszczegółowienia, ponieważ przedmiotowa kwestia została ujęta w art. 48 ust. 3 i 4 ustawy o środkach ochrony roślin.

Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych przekazał informację o braku uwag.

Wraz z konsultacjami społecznymi przedmiotowy projekt rozporządzenia został skonsultowany z jednostkami naukowymi. W wyniku tych konsultacji otrzymano 2 opinie dotyczące przedmiotowego projektu rozporządzenia, w tym:

- 1) Instytut Kolejnictwa wskazał na potrzebę przekazania projektu rozporządzenia do zaopiniowania podmiotom prowadzącym działalność w zakresie utrzymania i naprawy infrastruktury kolejowej. Przedmiotowa propozycja została zaakceptowana.

- 2) Instytut Technologiczno-Przyrodniczy przedłożył informację dotyczącą braku uwag do projektu rozporządzenia.

Opracowano w Departamencie
Hodowli i Ochrony Roślin:

Akceptował:

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym: